

Juryrapport Thea Beckman-prijs 2017

Bij de toekenning van de Thea Beckmanprijs wordt onderscheid gemaakt tussen twee leeftijdsdoelgroepen, die om en om bekroond worden. Voor de Thea Beckmanprijs 2017 selecteerde de jury oorspronkelijk Nederlandstalige historische jeugdboeken voor lezers vanaf 12 jaar. Daarbij is gekeken naar titels die sinds medio 2015, de laatste keer dat de prijs voor deze doelgroep uitgereikt is, zijn verschenen. Daaruit is een longlist van tien titels en vervolgens een shortlist van vijf titels opgesteld.

Onder de criteria die de jury bij haar beoordeling hanteert, spelen literaire kwaliteit en historische zeggingskracht een gelijkwaardige rol. De vijf boeken die uiteindelijk zijn genomineerd, voldoen allen aan deze criteria en bieden stuk voor stuk mooie en meeslepende verhalen, goed verteld en aantrekkelijk voor de doelgroep. Ze zijn een sieraad in ieders boekenkast.

De vijf genomineerde boeken zijn, in chronologische volgorde van hun thematiek:

Annejoke Smids: *Bloedzusters*

Bloedzusters speelt zich af in het oude Egypte van 33 voor Christus. De hoofdpersonen zijn de 14-jarige Djeme en haar trouwe bediende Kai. Djemes zuster Satamon, 18 jaar oud, is farao geworden toen hun ouders onverwacht stierven. Sinds die tijd is alles anders, en Djeme voelt zich vaak alleen. Iedereen lijkt Satamon wel de belangrijkste persoon op aarde te vinden, ook de knappe Romeinse legerleider Flavius. Maar dan wordt Djeme benaderd door een man die beweert dat haar ouders vermoord zijn. En dat iemand in het paleis daarachter zit. Samen met haar trouwe bediende Kai gaat Djeme op zoek naar de waarheid. En daarbij ontdekt ze dingen die haar eigen leven in gevaar brengen...

De jury is zeer te spreken over dit meeslepend vertelde verhaal over twee sterke vrouwen die - net als in het echt Cleopatra en Hastjepjoet - in historisch perspectief een bijzondere prestatie hebben geleverd: als vrouw het machtige Egyptische rijk besturen in een tijd waarin dat in de meeste culturen nog als zeer ongebruikelijk werd gezien.

De animatie bij *Bloedzusters* is gemaakt door Marit Kok.

Marian Hoefnagel: *Romeinse tweeling*

Twee verhalen over tweelingen in het Oude Rome. Het eerste vertelt het verhaal over het ontstaan van de stad Rome: de beroemde strijd tussen de tweeling Romulus en Remus. Het tweede verhaal gaat over de 14-jarige tweeling Gaius en Julia, die 800 jaar na het ontstaan van Rome leven. Gaius wil wel volwassen zijn, maar niet volgens de maatstaven van zijn vader en grootvader. Julia las over Cupido, en droomt nu over romantiek; ze wil niet alleen maar huisvrouw zijn voor de oudere man aan wie ze is uitgehuwelijkt. Dat is vragen om problemen...

De jury is onder de indruk van de manier waarop de auteur erin geslaagd is om in eenvoudige taal een meeslepend en naar het einde toe zelfs rauw-realistisch verhaal te schetsen over de minder bekende en minder romantische aspecten van het leven in de Romeinse tijd.

De animatie bij *Romeinse tweeling* is gemaakt door Amber Fortuin.

Rob Ruggenberg: *Haaieneiland*

Tijdens de zoektocht van Jacob Roggeveen in 1722 naar het mysterieuze Zuidland in de Grote Oceaan vergaat een van zijn schepen. Vier mannen en een jongen nemen de kans waar en lopen weg op een klein koraaleiland. Takapoto is wonderlijk mooi, en er wonen bijna alleen vrouwen. Geen van de vijf beseft hoe gevaarlijk dit schijnbaar paradijselijke eiland is. En dat niet alleen vanwege de haaien...

De jury is vol lof over deze weergalozes avonturenroman, met vaart geschreven, uitstekend gedocumenteerd en met een mooie historische verankering in overgeleverde logboekantekeningen. Wie denkt met een typisch jongensboek van doen te hebben, miskent het feit dat het in feite sterke vrouwen zijn die in dit boek aan de touwtjes trekken.

De animatie bij *Haaieneiland* is gemaakt door Dennis Velders.

Marjolein van Rest: *Weg*

In de jaren zestig van de 19e eeuw woedt een burgeroorlog in Amerika. De 14-jarige Adriaan woont met zijn moeder en zijn drie broertjes in een boerderij vlak bij Pella. Zijn vader is gedood door rebellen. Het gezin heeft het zwaar zonder hem, helemaal als hun paarden gestolen worden door veedieven.

Dan ziet Adriaan in de krant een schets van een recente veldslag. Dit is duidelijk een schets van zijn vader! Zijn vader leeft! Niemand gelooft hem, maar Adriaan twijfelt niet. Hij trekt er alleen op uit om zijn vader te zoeken. Op zijn reis door Amerika krijgt hij te maken met dieven, slavenjagers en soldaten. Maar hij maakt ook vrienden voor het leven. Doorstaat hij de gevaren onderweg en vindt hij uiteindelijk zijn vader?

De jury is zeer te spreken over dit spannende en met vaart geschreven avonturenboek tegen het achterdoek van de gruwelijke Amerikaanse burgeroorlog en de bloedige strijd tegen slavernij.

De animatie bij *Weg* is gemaakt door Yuma Eekman.

Jan Heerze: *Gevaarlijk geheim*

Ward, een middelbare scholier, gunt de lezer een kijkje in zijn leven tijdens Tweede Wereldoorlog. En dat valt niet mee... Wat doet het met je als klasgenootjes ineens niet meer op school komen, als je broer moet onderduiken, als voor je ogen een jongetje neergeschoten wordt en je, als klap op de vuurpijl, ondanks alle verschrikkelikheden blij wordt als je in de ogen van Minke kijkt... Van september 1942 tot en met mei 1943 volg je Ward op de voet en word je, ondanks de beschouwende, nuchtere toon en vlot vertelde verhaallijn, steeds verder het leven van Ward ingezogen.

De jury heeft veel waardering voor de fel-realistische manier waarop het leven van een opgroeiende scholier halverwege de oorlog geschetst wordt, en voor de gedurfde manier waarop dit verhaal ingekaderd is, met een open eind.

De animatie bij *Gevaarlijk geheim* is gemaakt door Frank Joseph.

[bekendmaking winnaar van de jeugdjury]

Voordat zij bekendmaakt wie de Thea Beckmanprijs 2017 wint, wil de jury haar dank uitspreken aan de studenten van de Willem de Kooningacademie die bij de genomineerde titels een animatie hebben gemaakt.

Ook een hartelijk woord van dank aan de jongeren die samen met jurylid Henne van Beveren de genomineerde titels hebben gelezen, en – geheel onafhankelijk van onze jury – tot een eigen oordeel zijn gekomen.

Tot slot spreken we onze dank uit aan het Archeon, dat ook dit jaar weer op uitstekende wijze voor in- en aankleding van de prijsuitreiking zorg heeft gedragen.

En dan nu het moment der waarheid. Allereerst wil de jury een eervolle vermelding uitdelen aan een boek dat bij alle juryleden hoge ogen gooide. Deze eervolle vermelding gaat naar Marjolein van de Rest met haar prachtige boek *Weg*.

En dan nu de ontknoping. De winnaar voor de jury is boek dat we beschouwen als de eerste onder zijns gelijken in deze competitie. Een boek van een auteur die erin geslaagd is een boeiende en spannende jeugdroman te situeren in een waar gebeurd kader, en dat niet voor de eerste keer. De jury heeft besloten de Thea Beckmanprijs 2017 toe te kennen aan de jeugdroman *Haaieneiland* van Rob Ruggenberg.

De jury,

Henne van Beveren (kinderboekwinkel Silvester, Zoetermeer)

Liselotte Dessauvagie (zelfstandig leesbevorderaar)

Hubert Slings (stichting entoen.nu, voorzitter)

Monique Veldman (Archeon)

Moniek Warmer (Stichting Jaap ter Haar / Ontwikkelaar educatieve culturele projecten)